

216 / 2010 / 199

Haugaland Kommunerevisjon

Rapport – Eierskapskontroll 2010

Haugaland Kraft AS

Innholdsfortegnelse

	Sammendrag.....	3
1.	Innledning.....	4
1.1	Bakgrunn for selskapskontroll.....	4
1.2	Formål.....	4
1.3	Problemstillinger.....	5
1.4	Avgrensing og metode.....	5
2	Haugaland Kraft AS.....	5
2.1	Historikk.....	5
2.2	Selskapets virksomhet.....	5
2.3	Selskapets eiere.....	7
2.4	Styrende organer.....	7
2.5	Nøkkeltall – utvikling.....	9
3	Lover og styringsdokumenter.....	12
3.1	Lover.....	12
3.2	Retningslinjer.....	13
3.3	Interne reglement for selskapet.....	14
4	Forhold vedrørende eiere.....	15
5	Vurdering, konklusjon og anbefalinger.....	16
6	Eierkommunenenes kommentarer.....	17

Vedlegg: Styreinstruks
Eierskapsmelding

Sammendrag

Det viktigste formålet med eierskapskontrollen er å undersøke hvordan kommunen forvalter sin eierinteresse. For Haugaland Kraft AS (HKAS) sin del, vil kommunens eierinteresser i selskapet ivaretas via kommunens representanter i generalforsamlingen. Utgangspunktet for eierskapskontrollen er kommunestyrets hensikt og intensjon med selskapet.

Siden hovedfokuset for eierskapskontroll er å undersøke hvordan kommunens eierinteresser er forvaltet, er ikke selskapets grad av måloppnåelse vurdert i dette prosjektet.

Revisjonen har hentet revisjonskriterier fra Lov om aksjeselskaper av 13.06.1997, vedtekter for selskapet, aksjonæravtale, anbefalinger fra Kommunenes Sentralforbund (KS) og eierskapsmeldingen for Haugesund kommune. Eierskapskontrollen er basert på dokumentanalyse og spørreundersøkelse.

Revisjonens funn

Balansen for HKAS viste for 2009 en total kapital 1.895 mill kroner og en egenkapital på 1.363 mill kroner. Det betyr at selskapet ved utgangen av 2009 har en egenkapitalprosent på 71,9. Selskapet har fra 2007 til 2009 økt sine inntekter med 39,3% mens driftskostnadene har økt med 48,8%. Årsresultatet er i samme periode redusert med 22,2%

Tabell 1 Resultatutvikling med sentrale økonomiske nøkkeltall i 1000kr.

	2006	2007	2008	2009
Driftsresultat	92.460	123.914	136.387	129.224
Årsresultat	139.501	141.634	146.145	110.154
Økonomiske nøkkeltall				
Driftsmargin ¹	12,5%	21,3%	17,57%	15,96%
Totalkapitalrentabilitet ²	9,77%	11,16%	12,22%	9,22%
Egenkapitalprosent	57,95%	60,83%	60,64%	59,8%
Likviditetsgrad ³	1,66	1,63	1,30	1,04

Kilde: Selskapets årsrapporter

Generalforsamlingen i selskapet behandler hvert år årsregnskapet, fastsetter utbytte, honorar til revisor og andre saker som hører inn under generalforsamlingen. Revisjonen har ikke avdekket at saker som skulle vært behandlet av generalforsamlingen er behandlet i andre organ.

Selskapet avholder eiermøter hvor selskapets administrative ledelse, styreleder og den politiske ledelse i eierkommunene møtes.

Det er utarbeidet instruks for styrearbeidet i selskapet. Denne ble vedtatt 14.10.02.

¹ Driftsmargin viser driftsresultat i prosent av driftsinntekter

² Driftsresultat pluss finansinntekter dividert på gjennomsnittlig total kapital

³ Omløpsmidler inklusiv ubenyttet kassakreditt dividert på kortsiktig gjeld

Revisjonens vurderinger og konklusjon

Etter revisjonens vurdering har selskapet en solid økonomi. Med en egenkapitalprosent på 59,8 er selskapet meget robust. Selskapets årsresultat økte med 4.511 mill fra 2007 til 2008, men ble redusert med 35.991 fra 2008 til 2009. Selv om totalkapitalrentabiliteten sank fra 2008 til 2009 ligger den likevel på et akseptabelt nivå.

Etter revisjonens vurdering jobber styret og administrasjonen i selskapet på en god måte for å ivareta selskapets formål og de signaler som mottas fra eierne. Dette vises blant annet i engasjementet i Haugalands Næringspark AS.

Kommunens eierskap i selskapet utøves gjennom generalforsamlingen som velger styre for selskapet og godkjenner årsregnskapet. Etter revisjonens mening ivaretar generalforsamlingen den rollen dette organet har i henhold til aksjeloven.

HKAS var ikke i særlig grad omtalt i kommunens eierskapsmelding som ble behandlet i 2008. Eierskapsmeldingen har ikke omtalt strategiske mål og hensikter med eierskapet.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for selskapskontroll

Kommunelovens §§ 77 5. ledd og 80 pålegger kommuner og fylkeskommuner å gjennomføre selskapskontroll i selskaper som er heleid av kommuner. Dette gjelder interkommunale selskaper (IKS) og aksjeselskaper(AS). Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6 gir nærmere bestemmelser om selskapskontroll. Kontrollutvalget har bestillerfunksjon i henhold til loven.

Kontrollutvalget i Haugesund vedtok å invitere de øvrige eierkommunene i Haugaland Kraft AS (HKAS) til en felles selskapskontroll. Av disse var det bare Utsira kommune som ikke ønsket å delta fordi deres andel var liten.

Haugaland kommunerevisjon er gjennom Haugaland Kontrollutvalgsekretariat bedt om å utføre selskapskontroll i HKAS

1.2 Formål

Ifølge forskrift om kontrollutvalg § 14 skal kontrollutvalget påse at det gjennom selskapskontroller føres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i kommunalt eide selskaper. I dette ligger også å kontrollere at den/de som utøver kommunens

eierinteresser i selskapet gjør dette i samsvar med kommunestyrets forutsetninger og vedtak (eierskapskontroll). Kontrollen kan også bestå i en forvaltningsrevisjon.

1.3 Problemstillinger

Med bakgrunn i formålet med eierskapskontrollen har vi satt opp følgende problemstillinger:

- ❖ Har kommunen formulert en eierstrategi for selskapet?
- ❖ Utøver generalforsamlingen sin myndighet i samsvar med lover og regler?
- ❖ Sørger styret for en forsvarlig forvaltning av selskapet?
- ❖ Har kommunen et system for oppfølging av selskapet?
- ❖ Har kommunen rutiner for opplæring i styrearbeid?
- ❖ Er kommunens representasjon i selskapets organer ivaretatt?

1.4 Avgrensning og metode

Bestillingen på selskapskontroll i Haugaland Kraft AS gjelder eierskapskontroll og ikke forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen har vært gjennomført for regnskapsårene 2008/2009. Selskapskontrollen er blitt utført av Haugaland Kommunerevisjon ved Thor Elias Sandvig.

Kontrollen er gjennomført for kommunene Karmøy, Haugesund, Tysvær, Sveio og Vindafjord.

Det rapporteres for hver kommune, men selskapsdelen er identisk i alle kommunene. Kontrollen er gjennomført ved gjennomgang av aktuelle politiske saker i kommunestyrene/bystyret og gjennomgang av styre og generalforsamlingsprotokoller, årsregnskap og årsberetninger.

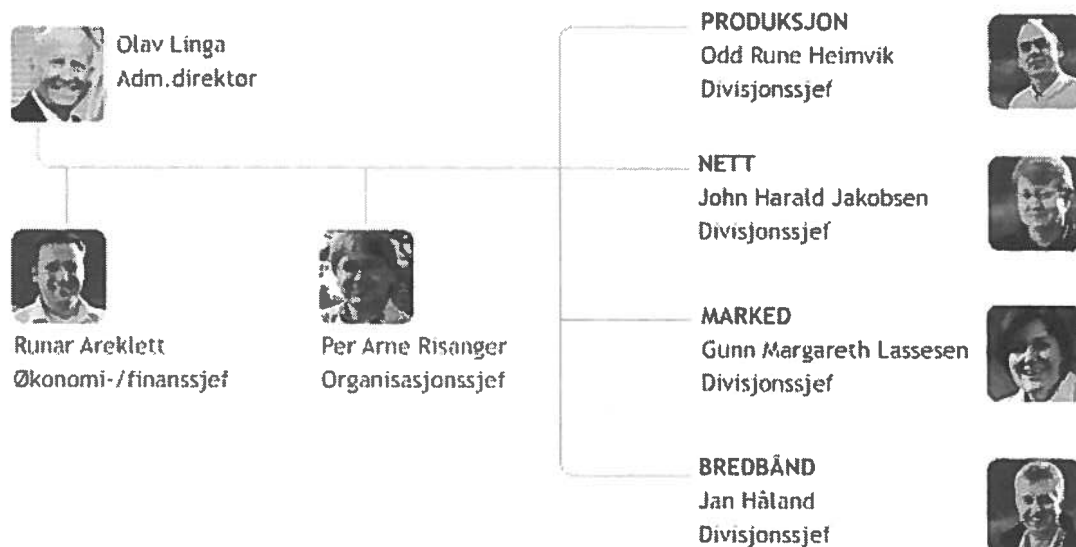
2. Haugaland Kraft AS

2.1 Historikk

Haugaland Kraft AS ble dannet ved en fusjon av Haugesund Energi og Karmsund Kraftlag i 1998. Selskapets historie går tilbake til 1909 da Haugesund Electricitetsverk startet sin produksjon. Karmsund Kraftlag ble dannet i 1936 etter oppløsning av Haugesundhalvøens og Karmøys Kraftselskap.

2.2 Selskapets virksomhet

Fra selskapets hjemmesider har vi hentet følgende om selskapets organisering:

Selskapets kjernevirksomhet er kraftproduksjon, kraftdistribusjon og infrastrukturbygging i selskapets formålsparagraf heter det: *Selskaps formål skal være produksjon, overføring og omsetning av energi – for således å sørge for en sikker, rasjonell og rimelig energiforsyning -, samt hva hermed står i forbindelse, herunde å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet.*

Selskapet kan også delta i annen næringsvirksomhet i Nord-Rogaland/Sunnhordland, som er av vesentlig betydning for regionen, gjennom hel- eller deleide selskap.

Selskapet har følgende datterselskaper / tilknyttede selskaper

Haugaland Gass AS	90,1%
Haugaland Næringsinvest AS	100,0%
Haugaland Næringspark AS	100,0%
Mosbakka Kraft AS	50,0%
Nordsjøkraft AS	100,0%
Sunnhordland Kraftlag AS	40,52%
Sørvest Varme AS	49,0%
Tysseiland Kraftlag AS	40,0%
ØstGass AS	50,0%

I tillegg til tradisjonell omsetning og distribusjon av elektrisk kraft driver selskapet også med distribusjon av data, telefontjenester og fjernsyn gjennom eget fiberoptisk bredbåndnettverk.

2.3 Selskapets eiere

Selskapets aksjekapital kr. 200.000.000 er fordelt på 40.000 aksjer a kr. 5.000 og er eiet av syv kommuner på Haugalandet.

Eier	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Karmøy	17.936	44,84%	44,84%
Haugesund	12.788	31,97%	31,97%
Tysvær kommune	3.920	9,80%	9,80%
Vindafjord	2.740	6,85%	6,85%
Sveio	2.020	5,05%	5,05%
Bokn	432	1,08%	1,08%
Utsira	164	0,41%	0,41%

2.4 Styrende organer

Selskapets øverste organ er generalforsamlingen. Selskapet har tilstrekkelig antall ansatte til å skulle ha bedriftsforsamling, men gjennom avtale med de ansatte er det besluttet ikke å opprette slikt organ.

I følge selskapets vedtekter § 7 skal selskapets styre bestå av 7 medlemmer med 7 varamedlemmer som velges av generalforsamlingen, som også velger styrets leder og nestleder. I tillegg skal Rogaland fylkeskommune ha rett til å utpeke ett styremedlem med varamedlem. Selskapets ansatte velger styremedlemmer, og eventuelt varamedlemmer i samsvar med den til enhver tid gjeldende lovgiving.

Styret består av følgende personer:

Navn	Funksjon	Valgt av
Didrik S. Ferkingstad	Styreleder	Karmøy kommune
Petter Steen	Nestleder	Haugesund kommune
Bente Thorsen	Styremedlem	Karmøy kommune
Yngve Eriksen	Styremedlem	Karmøy kommune
Ragnhild Bjerkvik	Styremedlem	
Olav Haugland	Styremedlem	Sveio kommune
Marit Øverland	Styremedlem	
Geir S. Toskedal	Styremedlem	Rogaland Fylkeskommune
Mona O. Søndena	Styremedlem	Ansatte
Bengt M. Rønnevig	Styremedlem	Ansatte
Karl J. Helgeland	Styremedlem	Ansatte
Geir M Bårdsen	Styremedlem	Ansatte
Håkon e. Eidesen	Styremedlem	Ansatte

Ordinære og ekstraordinære generalforsamlinger i 2009

Møtedag	Saker til behandling
Ordinær generalforsamling	Styretsberetning for 2008, fastsettelse av
15.06.09	årsregnskap, fastsettelse av revisors honorar

Styremøter i 2008

Det har vært avholdt 10 ordinære styremøter i 2008

Styrets oppgaver er nedfelt i en styreinstruks. Ifølge styreinstruksen punkt 2.01 er styrets arbeidsoppgaver å behandle saker som er pålagt i lov, vedtekter og generalforsamlingens vedtak.

Styret skal behandle saker som ligger utenfor administrerende direktørs lovbestemte kompetanse fordi de etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Styret skal behandle saker som ligger utenfor de generelle fullmaktene adm.dir. har, slik som større investeringar, opptak av lån og lignende. For øvrig kan styret behandle de saken en finner hensiktsmessig.

2.02 Styrets forvaltningsansvar

Styret skal behandle og treffe nødvendige beslutninger om:

- organisering av selskapets virksomhet, organisasjonsplan/hovedstruktur
- strategiske planer
- andre viktige planer
- budsjett for drift, investering og likviditet
- sikring av selskapets økonomiske stilling og forsvarlig egenkapital
- tryggende kontroll av virksomheten, herunder internkontroll
- tryggende kontroll av regnskap og formuesforvaltning, herunder måneds/halvårs regnskap og rapporter med unntak av januar og juli
- årsregnskap og årsberetning
- forslag om fordeling av over- og underskudd i samsvar med aksjelovens regler
- tilsetting av og fastsetting av lønn for adm.dir.
- utpeke driftsleder som skal godkjennes av myndighetene
- tilknytning til arbeidsgiver- og interesseorganisasjon samt pensjon og forsikringsforhold
- pantsettelser, opptak av lån og vesentlige endringer i driftsforhold
- utpeking av kandidater til SKL's styrende organer
- andre saker som styret etter lov eller vedtekt er pålagt å behandle
- retningslinjer for delegering til adm direktør av bl.a.
 - økonomiske beslutninger
 - risikorammer for krafthandel
 - finans og kapitalforvaltning

Styret plikter å iverksette nødvendige undersøkelser for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver.

Styreinstruks se vedlegg 3

Eiermøter i 2008

Eierne i Haugaland kraft avholder jevnlig eiermøter for å drøfte spørsmål forbundet med eierskap i selskapet. Eiermøtene har ingen formell rolle i styringen av selskapet.

2.5 Nøkkeltall – utvikling

Tabell 2: Utvikling av egenkapital og totalkapital

	2006	2007	2008	2009
Totalkapital	2.109.962	2.120.205	2.245.766	2.278.699
Egenkapital	1.222.725	1.289.729	1.361.828	1.362.721
Egenkapitalprosent	57,95	60,83	60,64	59,80
Utbytte	85.205	74.866	74.046	90.620

Totalkapitalen har økt i perioden, men det er holdt tilbake kapital i selskapet slik at egenkapitalendelen og dermed soliditeten er tilnærmet uforandret.

Tabell 3: Sammenligning andre aktører for 2009:

	Total- Rentabilitet	Resultat av driften	Egenkapital andel
Haugaland kraft AS	8,9%	15,3%	60%
Lyse Energi AS	10,9%	38,3%	24,4%
Sunnhordland Kraftlag AS	16,2%	45,5%	41,6%
Finnås Kraftlag	8,6%	-2,1%	82,3%
Indre Hardanger Kraftlag AS	7,6%	12,5%	84,5%
Modalen Kraftlag BA	6,6%	20,9%	80,4%

Kilde: Proff.no

Tallene i tabell 3 er hentet fra Proff.no og avviker noe fra nøkkeltall som følger nedenfor. Tallene er benyttet for å sammenligne driften i HKAS med andre aktører. De utvalgte aktørene er ganske ulike, men tabellen viser at selskapet har en bra totalavkastning og en solid egenkapital.

Beløp i 1000 kr

	2006	2007	2008	2009
--	------	------	------	------

TALL FRA RESULTATREGNSKAPET

	2006	2007	2008	2009
Antall årsverk	231	231	231	241
Driftsinntekter (brutto)	737 688	581 352	776 202	809 869
Kraftkjøp og leie av anlegg	350 498	163 625	275 150	313 400
Personalkostnader	106 775	112 344	126 132	145 108
Samlede av-/nedskrivninger	60 607	65 347	70 853	77 743
Driftsresultat	92 460	123 914	136 387	129 224
Sum finansinntekter	107 620	112 079	107 620	79 297
Sum finanskostnader	23 242	32 392	23 242	39 481
Ord. res. før skattekostnad	176 838	203 602	214 296	169 040
Utbytte	85 204	74 866	74 046	90 620

TALL FRA BALANSEN

Sum anleggsmidler	1 604 940	1 674 761	803 940	1 895 414
Materialbeholdning	2 839	4 042	5 243	7 310
Debitorer	166 090	113 882	104 758	98 103
Kasse og bank	223 704	168 543	202 625	152 491
Sum omløpsmidler	505 022	445 444	441 826	383 285
Pålydende aksjekapital	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum egenkapital	1 222 725	1 289 729	361 828	1 362 721
Sum langsiktig gjeld	582 571	557 699	543 389	546 088
Betalbar skatt	33 240	28 419	32 829	29 640
Sum kortsiktig gjeld	304 666	272 777	340 549	369 890
Sum eiendeler	2 109 962	2 120 205	245 766	2 278 699

SAMMENDRAG AV SENTRALE NØKKELTALL

	2006	2007	2008	2009
RENTABILITETSANALYSE				
Brutto resultatgrad	20,75%	32,56 %	26,70 %	25,56%
Egenkapitalrentabilitet	12,33%	13,95 %	14,18 %	10,23%
Totalrentabilitet	9,77%	11,16 %	11,18 %	9,22 %
Nominell avkastning på aksjene	42,60%	37,43 %	37,02 %	45,31%
Reell avkastning på aksjene	6,97%	5,80 %	5,44 %	6,65%
FINANSIERINGSANALYSE				
Kortsiktig gjeld i % av total gjeld	34,34%	32,85 %	38,53 %	40,38 %
Finansieringsgrad I	0,89	0,91	0,95	0,99
Finansieringsgrad II	1,66	1,63	1,30	1,04
LIKVIDITETSANALYSE				
Likviditetsgrad I	1,66	1,63	1,30	1,04
Likviditetsgrad II	1,65	1,62	1,28	1,02
Likviditetsgrad III	0,73	0,62	0,59	0,41
SOLIDITETSANALYSE				
Egenkapitalandel	57,95%	60,83 %	60,64 %	59,8 %
Gjeldsgrad	0,73	0,64	0,65	0,67
ANDRE OPPLYSNINGER				
Lønnsandel i % av omsetning	14,47%	19,32 %	16,25 %	17,92%

VURDERING AV SENTRALE NØKKELTALL

RENTABILITETSANALYSE

Ved rentabilitetsanalyser er det resultat i forhold til kapital som måles.

Resultatgrad:

Resultatet måles i forhold til omsetningen. Resultatgraden gir uttrykk for hvor mye det er igjen til fortjeneste for hver krone vi omsetter.

Brutto resultatgrad:

Endringen 08/09 er på -1,14 %-poeng og betraktes som noe negativ.

Egenkapitalrentabilitet:

Egenkapitalrentabiliteten viser hvilken avkastning en eier har på sin kapital. Den bør være minst så høy som en mulig alternativ plassering med samme risiko vil gi. Man bør være oppmerksom på at egenkapitalrentabiliteten har liten betydning ved lave egenkapitalandeler. Endringen 08/09 er på -3,45 %-poeng og betraktes som negativ.

Totalrentabilitet:

Totalrentabiliteten viser hvilken avkastning den totale investerte kapital gir, og er et nøkkeltall man bør legge stor vekt på. 10-15% er betraktet som et rimelig nivå på totalrentabiliteten. Kravet bør imidlertid være lik risikofri rente (f.eks. bankrente) pluss et tillegg for risiko på 5 til 10 % Endringen 08/09 er på -3,0 %-poeng og betraktes som negativ.

Nominell avkastning på aksjene (For eierne):

Dvs. utbyttet i % av pålydende aksjekapital.

Avkastningen økte med 8,29%p fra 2008/2009

Reell avkastning på aksjene (For eierne):

Dvs. utbyttet i % av egenkapital.

Avkastningen økte med 1,21%p fra 2008/2009

FINANSIERINGSANALYSE

Ved en finansieringsanalyse ser vi på det innbyrdes forhold mellom eiendelenes og gjeld/egenkapitalens struktur.

Kortsiktig gjeld i % av total gjeld:

2009 : 40,38 %

2008 : 38,53 %

2007 : 32,85 %

2006 : 34,34 %

Endringen 08/09 er på 1,85 %-poeng og betraktes som negativ.

Tallet angir gjeldsandelen som enten må betales eller fornyes i løpet av det kommende år.

4.3 LIKVIDITETSANALYSE

Ved en likviditetsanalyse blir bedriftens evne til å betale sin gjeld vurdert.

Likviditetsgrad I

Denne bør være på minst 2.00 for at et foretak kan sies å ha god likviditet.

Endringen fra 2008 til 2009 er -0,26 og er ubetydelig

Likviditetsgrad II

Denne bør være på minst 1.00 for at et foretak skal kunne nedbetale sin kortsiktige gjeld. Endringen 08/09 er på -0,27 og er ubetydelig

Gjeldsgrad:

Denne sier oss hvor mange kroner foretaket har i gjeld pr. krone i egenkapital. En høy og stigende gjeldsgrad vil svekke foretakets soliditet.

Endringen 08/09 er på 0,02 %-poeng og dermed ubetydelig.

HELHETSVURDERING

Ut fra en totalvurdering kan regnskapet for 2009 karakteriseres som godt .

Selskapets revisor Deloitte har for regnskapsåret 2009 avlagt en ren revisjonsberetning for selskapet. Revisor sier i sin beretning at:

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge

Ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for en ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

3. Gjeldende lover og styringsdokumenter

3.1. Lover

Kommuneloven og kontrollutvalgforskriften

Kommuneloven og kontrollutvalgforskriften I kommuneloven § 80 pålegges kommune å gjennomføre selskapskontroll av selskaper som er heleid av kommuner. Dette gjelder interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles om og har rett til å være til stede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

Lov om aksjeselskaper

Aksjeeierne utøver sin myndighet gjennom deltakelse på generalforsamlingen som er den øverste organet i selskapet. Jfr ASI § 5-1. generalforsamlingen skal behandle og vedta årsregnskap, årsberetning, utbytte og andre saker i henhold til lov eller vedtekter. Styrets oppgaver er regulert i ASI §§ 6-12 og 6-13. Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter, holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og se til at regnskap og formuesforvaltning er under betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse.

Regnskaps skatte og avgiftsregler.

Vi berører ikke disse forholdene i denne undersøkelsen.

Lov om offentlige anskaffelser.

Haugaland Kraft AS lov om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester). Hovedformålet med reglene om offentlige anskaffelser er å sikre mest mulig effektive anskaffelser for det offentlige.

Konsesjoner

Haugaland Kraft er som et offentlig eiet selskap i en gunstig konsesjonsmessig stilling.

3.2 Retningslinjer

Selskapets vedtekter

Selskapet styres etter vedtektene. Formålsparagrafen § 3 (sist endret 23.06.2003) lyder som følger:

Selskapets formål skal være produksjon, overføring og omsetning av energi – for således å sørge for en sikker, rasjonell og rimelig energiforsyning – samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet. Selskapet kan også delta i annen næringsvirksomhet i Nord-Rogaland/Sunnhordland, som er av vesentlig betydning for regionen, gjennom hel eller deleide selskap.

Aksjonæravtale

Aksjonæravtalen i Haugaland Kraft AS regulerer forhold mellom aksjonærene. Gjeldende aksjonæravtale ble opprinnelig inngått 10.08.1998. Det er i ettertid inngått tre tilleggsavtaler til den opprinnelige aksjonæravtalen. Avtalen med tilleggsavtaler inneholder bestemmelser deltakelse i generalforsamlingen, styresammensetting, valgkommite, omsetning av selskapets aksjer, ansvarlig lån, skatteinntekter til eierkommunene og utbytte.

Styreinstruks for Haugaland Kraft

Aksjeloven § 6-23 krever at det skal fastsettes styreinstruks når ansatte er representert i styret. Gjeldende styreinstruks er datert 14.10.2002. Styreinstruksen beskriver styrets oppgaver, forvaltningsansvar, tilsynsansvar etc. Styreinstruksens ledd 3 beskriver også adm dir's oppgaver og plikter overfor styret.

Strategi for Haugaland Kraft AS

Det er utarbeidet en plan for hvordan selskapet skal utvikle seg fram mot 2020 på forskjellige områder som nett, kraftproduksjon, bredbånd, kraftsalg, utviklingen i Haugaland Næringspark. Strategiarbeidet er godkjent i styret og hos eierne..

3.3 Interne reglement

Reglement for finans forvaltning

Retningslinjer for krafthandel i Haugaland Kraft AS ble vedtatt i sak 46/01 den 31.08.01. I vedlegg 4 til retningslinjene er det utarbeidet et finans og kapitalforvaltningsreglement hvor adm. dir. får fullmakt til å investere inntil kr. 150 mill med en bestemt maksimal eksponering blant 4 forskjellige segmenter.

Etiske retningslinjer

Det er utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder for styret, ansatte og innleide i Haugaland Kraft. Haugaland Krafts etiske retningslinjer bygger på selskapets verdier: *Kundefokusert, Endringsvillig, Pålitelig og Tydelig*. Man er opptatt av at personell skal opptre på en måte som inngir tillit og skaper positivt omdømme. De etiske retningslinjene beskriver forhold mot samfunn og miljø, mot eksterne og mot bedrift og hverandre. Brudd på de etiske retningslinjer fører til reaksjoner i henhold til retningslinjer og reglement.

Personalpolitiske retningslinjer

Ifølge selskapes HMS og kvalitetsfilosofi er selskapets ansatte dets viktigste ressurs. Det er utarbeidet en egen personalhåndbok med administrative retningslinjer som omhandler de fleste områder i grensesnittet mellom selskap og ansatte. Videre er det utarbeidet en HMS&K plan (helse, miljø og sikkerhet & kvalitet)

4. Forhold vedrørende Haugesund kommune som eier

Behandling i bystyret

Haugesund bystyre vedtok at kommunen som eneaksjonær i Haugesund Energi AS skulle stemme for fusjon mellom dette selskapet og Karmsund Kraftlag AS i samsvar med styrenes forslag til fusjonsavtale. Vedtaket ble gjort i sak nr. 98/052 27.05.1998 i samme sak ble ordføreren gitt fullmakt til å undertegne aksjonæravtalen.

Påfølgende saker angående selskapet har vært

13.06.- 2001	sak 01/061	Haugaland Kraft AS nedsetting av aksjekapital, Etablering av ansvarlig lån, tillegg til aksjonæravtale
18.06 – 2003	sak 03/033	Haugaland Kraft AS endring av vedtekter og aksjonæravtale
26.05 – 2004	sak 04/053	Haugaland Kraft – Tilleggsavtale 3 til aksjonær-Avtale

Eierstrategi for kommunen

Haugesund kommune har fått utarbeidet en eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen beskriver ulike selskapsformer som kan brukes for å organisere kommunal virksomhet. Videre inneholder meldingen en oppstilling av de selskaper kommunen er eier av eller deleier i samt en kort beskrivelse av formålsparagraf og noen nøkkeltall. Eierskapsmeldingen inneholder ingen eierstrategi for det enkelte selskapet.

I saksdokumentene som danner grunnlaget for bystyrets vedtak i de fire sakene ovenfor kan en slutte at kommunens intensjon med sitt eierskap i Haugaland Kraft AS er å bidra til en sikker, rasjonell og rimelig kraftforsyning samt å bidra til utviklingen i Nord-Rogaland/Sunnhordland gjennom deltakelse i annen næringsvirksomhet. Videre har kommunen et mål for avkastning av den kapitalen den har investert i selskapet. Avkastningen er regulert i selskapsavtalen fram til utgangen av 2011.

Selskapet har utarbeidet en strategi for hvordan det skal utvikle seg fram mot 2020, denne planen er godkjent av eierkommunene.

Opplæring i styrearbeid

Politikerne i Haugesund har hatt vanlig politikeropplæring fra KS der de har gjennomgått de ulike rollene – også styrerepresentasjon. Videre avholder selskapet et årlig seminar.

Eiers representasjon i selskapet

Ifølge aksjonæravtalen utpeker Haugesund kommune 6 delegater til selskapets generalforsamling men kun en har stemmerett. Til sammen er det 28 delegater på generalforsamling men bare 7 med stemmerett.

Styret har i 2008 avholdt 8 styremøter hvor det er behandlet 59 saker

Haugesund kommune har 2 representanter i selskapets styre.

	Deltatt på styremøter	Forfall til styremøter	Fremmøte prosent	Vara møtt
Petter Steen	7	1	87,5	1
Astri Furumo	4	0	100	0
Bjarne Housken d.y.	3	1	75	1
Ragnhild Bjerkvik	3	1	75	

Astri Furumo gikk ut av styret ved valg av nytt styre, Ragnhild Bjerkvik ble nytt styremedlem de har således bare vært medlem ½ år hver i 2008

Eiermøter

Haugesund kommune har vært representert ved ordfører Petter Steen på eiermøter

5 Vurdering, konklusjon og anbefalinger

Har kommunen etablert en eierstrategi for selskapet?

Kommunens eierskap i selskaper kan være begrunnet i ønske om å oppnå forskjellige mål som for eksempel regionaløkonomiske, politiske, finansielle eller industrielle mål. I et selskap som eies av flere aksjonærer/deltakere kan det være behov for en utdyping og presisering av problemstillinger utover det som er nedfelt i selskapets vedtekter/selskapsavtale. For Haugaland Kraft er det utarbeidet en aksjonæravtale som regulerer forhold eierne imellom. I denne avtalen er spørsmål knyttet til generalforsamlingen, valg av styre, valgkomite, innløsning av aksjonærer og vilkår for ansvarlig lån regulert.

Vedtektenes § 3 bestemmer rammene for selskapets virksomhet som foruten å sørge for sikker, rasjonell og rimelig energiforsyning også gir selskapet anledning å delta i annen næringsvirksomhet i Nord-Rogaland/Sunnhordland, som er av vesentlig betydning for regionen, gjennom hel- eller deleide selskap. Dette gir selskapet forholdsvis stor frihet til å engasjere seg i andre selskaper.

Eksempler på slike engasjementer er Haugaland Næringsinvest AS (avviklet i 2009) med datterselskapet Lufthavnutbygging AS. Eierkommunenes ønske om en utvidelse av Haugesund Lufthavn ble realisert gjennom dette selskapet. Videre eier Haugaland Kraft AS Haugaland Næringspark AS som har som formål å stå for etablering og utvikling av et industriområde ved Gimarvik i Tysvær kommune. Dette området har en sentral beliggenhet når T-forbindelsen blir ferdigstilt, og vil kunne danne grunnlaget for ny vekst på Haugalandet.

Utøver generalforsamlingen sin myndighet i henhold til lover og regler?

Ordinær generalforsamling i selskapet har behandlet årsregnskap/årsberetning samt utdeling av utbytte og valg av styre. Analysen av selskapets regnskaper viser at selskapet er solid og har gode resultater. Revisor har avlagt ren revisjonsberetning.

Sørger styret for en forsvarlig forvaltning av selskapet?

Selskapet har som nevnt bra avkastning på totalkapitalen, og har en solid egenkapital som ligger på seksti prosent. Selskapet har i de siste tre årene foretatt til dels store investeringer uten å måtte finansiere dette med lånemidler.

Etter revisjonens vurdering har selskapet en solid økonomi. Egenkapitalandelen er betryggende og selskapet leverer gode resultater år etter år. Nøkkeltallene er gode selv om utviklingen for enkelte nøkkeltall har vært negativ.

Etter revisjonens vurdering arbeider styret og administrasjonen i selskapet på en god måte for å ivaretaselskapets formål og de signaler som mottas fra eierne.

Kommunens eierskap i selskapet utøves formelt gjennom generalforsamlingen. I tillegg avholdes det eierskapsmøter hvor administrasjonen og eiere treffes for mer uformelle drøftinger og informasjonsutveksling.

Det er prisverdig at kommunen har utarbeidet en eierskapsmelding. Ved en framtidig revisjon av eierskapsmeldingen vil det være ønskelig å innarbeide en formell eierskapsstrategi for hvert enkelt selskap, samt beskrive rutiner for rapportering til bystyret om utviklingen i selskapene.

Eierkommunens kommentarer.

Revisjonen har ikke mottatt kommentarer fra Haugesund kommune.